

Heerlen

Voorstel

gemeenteraad

Vergadering:
gemeenteraad Heerlen

Heerlen,
1 december 2020

Vergaderdatum:

Onderwerp

Aanvraag bijdrage in kosten opsporing en ruiming niet-gesprongen conventionele explosieven

Registratienummer:
BWV-20000817

Agendapunt:

Inleiding/aanleiding

Bij grondwerkzaamheden aan de Argonstraat 10-16 op bedrijventerrein Trilandis werd op 25 maart 2020 een vliegtuigbom uit de Tweede Wereldoorlog (?) ontdekt. Op advies van de Explosieven Opruimingsdienst (EOD) werden voorbereidingen getroffen om de bom ter plaatse te laten vernietigen. Bij de voorbereidende werkzaamheden hiervan werd op 1 april 2020 op 13 meter van de eerste bom, een tweede bom aangetroffen. De vondst van dit tweede explosief zorgde voor een meer omvangrijke en complexe voorbereiding van het veiligstellen. Ook werd de planning van de bouw/werkzaamheden, die ter plaatse was voorzien, in grote mate beïnvloed. Door de vondst van beide explosieven werd het terrein als verdacht op niet-gesprongen conventionele explosieven (CE) beschouwd. Om veiligheidsredenen was nader onderzoek noodzakelijk.

De kosten en onderzoeken voor het opsporen en vernietigen van conventionele explosieven (CE) zijn betaald door de gemeente en door de ontwikkelaar Warehouses De Pauw (WDP). Deze kosten kunnen deels ten laste worden gelegd van de zogenaamde bommenregeling. Op grond van deze regeling kunnen gemeenten (ook namens derden) door middel van een raadsbesluit een aanvraag indienen bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) voor een bijdrage vanuit het gemeentefonds ten behoeve van het opsporen en vernietigen van CE. De bijdrage bedraagt 70% van de werkelijk gemaakte kosten voor de opsporing en ruiming van CE. Naast de uitgevoerde onderzoeken zijn ook ambtelijke uren ingezet ten behoeve van onderzoek en ruiming van CE. De kosten voor deze ambtelijke uren worden tevens ingediend voor een bijdrage uit het gemeentefonds.

Gezien de impact van de vondst van de CE op het betreffende terrein is besloten om het onderzoek naar de opsporing en vernietiging van de CE in twee fases te verdelen:

Fase 1: De vernietiging van de twee aangetroffen CE

Fase 2: Opsporing eventuele verdere bommen op het bouw/ werkterrein.

Fase 1: In verband met de risico's voor de openbare orde en veiligheid en de arbeidsveiligheid bij de vondst van CE zijn de bouwwerkzaamheden op het terrein gestaakt/stil gelegd. De bom is, na inspectie door de EOD, veiliggesteld door er een container overheen te plaatsen. Om de bom veilig tot ontploffing te brengen, werd een straal van 25 m rondom de bom onderzocht op eventueel aanwezige explosieven.

Hiervoor was grondverzet nodig. Er werd een tweede bom aangetroffen, deze werd eveneens veiliggesteld. Hierna werd een gebied met een straal van 50 m rondom beide bommen onderzocht op aanwezigheid van aanwezige explosieven. Tegelijkertijd werd gestart met de voorbereidingen voor het gecontroleerd laten exploderen van de bommen. Hiervoor werden sleuven en aardwallen gerealiseerd. De bommen werden elk afgedekt met 600 m³ schone zand. Op 11 april 2020 zijn de bommen tot ontploffing gebracht. Hier hebben onder andere EOD, Euroradar, Politie, Rijkswaterstaat en de gemeente aan gewerkt.

Daarna volgt fase 2: bijna 8 Hectaren, van het terrein aan de Argonstraat 10-16 zijn onderzocht op de aanwezigheid van CE. Het terrein is zowel met dieptedetectie als met oppervlakedetectie onderzocht. Ook werden meerdere apparaten ingezet. Op een aantal plekken heeft er grondverzet plaats moeten vinden om de detectiewerkzaamheden goed uit te kunnen voeren. Tijdens de werkzaamheden werden restanten aangetroffen van de afrit die in het verleden gedeeltelijk op het terrein lag. Om een goede detectie mogelijk te maken, zijn deze restanten verwijderd en afgevoerd. Op het terrein heeft na afronding van de werkzaamheden grondverzet plaatsgevonden om de bouwwerkzaamheden uit te kunnen uitvoeren.

Uiteindelijk hebben de detectiewerkzaamheden geen nieuwe constatering van niet-gesprongen explosieven opgeleverd. Dit is vastgelegd in een proces-verbaal van oplevering, opgesteld door Euroradar.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van CE in het projectgebied. In totaal is een bedrag van € 2.150.022,27 (excl. BTW) besteed.

Kader

Bommenregeling

Kernthema:

Veiligheid

Bevoegdheid

Raad

Voorstel

1. Bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een aanvraag in te dienen voor een bijdrage (suppletie-uitkering) uit het gemeentefonds voor de gemaakte kosten ter hoogte van € 2.150.022,27 (excl. BTW) voor opsporing en ruiming niet-gesprongen conventionele explosieven.

Argumenten

1.1 Om in aanmerking te komen voor een suppletie-uitkering uit de bommenregeling van het Gemeentefonds volstaat de toezending van een gemeenteraadsbesluit waarin de werkelijk gemaakte kosten opgenomen zijn. Het gemeenteraadsbesluit dient vóór 1 april 2021 bij het Ministerie van BZK ingediend te zijn.

De in bijlage opgenomen lijst bevat deze informatie. De aanvragen worden ingediend en bij goedkeuring overdragen aan de gemeente middels het gemeentefonds.

1.2 Trilandis is voor de gemeente Heerlen een belangrijke strategische ontwikkel- en werklocatie voor onder meer de medisch- logistieke sector.

1.3 Gemeente en WDP hebben in 2019 een langdurige samenwerkingsafspraken gemaakt. WDP is voor Heerlen een belangrijke samenwerkingspartner bij de doorontwikkeling van de bedrijventerreinen en medische logistiek.

Tegenargumenten en risico's

2.1 De deadline voor aanvraag is 1 april.

Aanvragen ingediend vóór 1 april worden in hetzelfde jaar uitgekeerd. Aanvragen ingediend na 1 april worden in het jaar erop uitgekeerd.

Het is niet bekend hoe lang de bommenregeling in de huidige vorm wordt gecontinueerd. Het ministerie beziet blijvend hoe de financiële omvang van de regeling zich ontwikkelt.

2.2 Onduidelijkheid grenzen Bommenregeling

Kosten die op de Bommenregeling kunnen worden verhaald, bestaan zowel uit directe kosten, als indirecte kosten. De bommenregeling geeft hierin geen eenduidige handleiding over wat wel en niet kan worden gedeclareerd. Alle kosten die verklaarbaar en toe te wijzen zijn aan de vondst, het opsporen en onschadelijk maken zijn, in de aanvraag meegenomen. Risico kan zijn dat deze kosten als onterecht worden aangezien omdat deze als indirect worden aangemerkt en als bedrijfsrisico moeten worden gezien.

Kosten en dekking

Bij een positieve beoordeling door het Ministerie van BZK van de aanvraag van de gemeente in het kader van de Bommenregeling zal dit in 2021 leiden tot een uitkering via het Gemeentefonds van maximaal 70% van € 2.150.022,27 (excl. BTW)= € 1.505.015,59.

Tot die tijd zullen gemaakte en nog te maken kosten door de gemeente c.q. WDP voorgefinancierd worden.

Na uitkering van het bedrag door BZK zal de gemeente tot verrekening met WDP overgaan.

Voorfinanciering van kosten, de ontvangst van een mogelijke uitkering en de verrekening met WDP zullen plaatsvinden via kostenplaats 60040208 Overhead Ruimte, kostensoort 438046 Vandalisme en schades.

Door de gemeente gemaakte kosten fase 1	€ 119.652,69
Gemeentelijk deel vergoeding Rijk vanuit Bommenregeling	€ 29.585,40
Saldo voor rekening gemeente Heerlen	€ 90.067,29

Communicatie

Dit besluit wordt gecommuniceerd aan het Ministerie van BZK.

Evaluatie

NVT

Planning, procedure en uitvoering

Het raadsbesluit tot aanvraag om een bijdrage in de kosten voor opsporing en ruiming CE wordt toegezonden aan BZK.

Bijlagen

1. Kostenstaat

Burgemeester en wethouders van Heerlen,

de gemeentesecretaris a.i.
L. Schouterden

de burgemeester,
drs. R. Wever

Dit voorstel is digitaal ondertekend en is daarom niet voorzien van handtekeningen.

raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. registratienummer; BWV-20000817

gezien het advies van de raadscommissie ;

besluit:

1. Bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een aanvraag in te dienen voor een bijdrage (suppletie-uitkering) uit het gemeentefonds voor de gemaakte kosten ter hoogte van € 2.150.022,27 (excl. BTW) voor opsporing en ruiming niet-gesprongen conventionele explosieven.

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Wever